

NITOs innspill til statsbudsjettet for 2027

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon, er landets største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer med mer enn 116.000 medlemmer. Våre medlemmer er tett på hverdagsutfordringene, og bidrar til løsningene. De omstillingene Norge står overfor krever kunnskapsbaserte politiske løsninger og statsbudsjettet legger grunnlaget for mange av dem.

NITO mener regjeringens arbeid med omstillings- og kommunekommisjon er nødvendig for å møte de omstillingene som ligger foran oss. Regjeringens plan for Norge peker også på en del tiltak som kan og bør gjennomføres snarlig slik at omstillingen til et grønnere og mer digitalt samfunn går raskere fremover.

Urolige tider minner oss om hvor avgjørende det er å prioritere det viktigste først. NITO mener denne jobben gjøres hver dag: når industrien har kraften den trenger, når kritisk infrastruktur som vann og avløp i kommunene fungerer og når nye generasjoner får realfagskompetansen som gjør dem i stand til å møte og utvikle fremtiden. For å få til dette er det viktig at regjeringens politikk sikrer høy sysselsetting, lav inflasjon, stabil kronekurs, forutsigbar rente og et konkurransedyktig skatte- og avgiftsnivå for næringslivet.

Kompetansen vi trenger

For å løse de store samfunnsutfordringene, har vi behov for mer ingeniør- og teknologikompetanse. Det gjelder i så godt som alle sektorer i samfunnet fra energi til helse. For å lykkes med å utvikle denne kompetansen, må vi ha tilgang til flere med lyst og evner til å søke seg til ingeniør- og teknologifagene. Det er spesielt viktig at flere fullfører videregående opplæring med realfagsmatematikk og fysikk for å kvalifisere seg for videre realfagsstudier. Da må vi starte med å utvikle denne interessen allerede i grunnskolen, men også gjennom tiltak i høyere utdanning.

NITO ber derfor om at regjeringen i statsbudsjettet for 2027 prioriterer:

- Nytt fellesfag i teknologi for 8.-10. trinn
- Økt timetall med minst en time per uke i naturfag i ungdomsskolen
- En ny kvalitetsordning for høyere utdanning etter modell av senter for fremragende utdanning-ordningen avgrenset til teknologistudier, lærerutdanning og helsefag
- En egen finansiering av alternative opptaksveier (forkurs, realfagskurs, y-vei og tresemesterordning) til ingeniørutdanningene

I tillegg til sikre rekruttering til utdanningene til den kompetansen Norge trenger for å klare omstillingen, er det viktig at de som allerede innehar ingeniør- og teknologikompetanse får muligheten til å utvikle denne til de nye kravene arbeidslivet stiller gjennom tilgangen til etter- og videreutdanning. NITO ber om:

- Økte midler til bransjeprogram med fire nye bransjeprogrammer
- At bransjeprogrammene minimum finansieres over fem år med mulighet for forlengelse

Energi og klima

Norge trenger tilgang på fornybar kraft for å erstatte fossil energibruk innen transportsektoren og industrien, og for å tilrettelegge for nye industrisatsinger. Med en forsterket virkemiddelbruk kan en stor andel av denne kraften komme fra redusert strømforbruk i bygg. Resultatene kan realiseres raskt og stort sett uten konflikter.

Norgespris har forsterket behovet for å gi økonomisk støtte til aktører som skal gjennomføre energiltak. NITO ber derfor om:

- 1,9 milliarder kroner i fordelt på post 50 (Enova) og post 60 (Husbanken)
- at minimum 1 milliard kroner av Enovas frie midler går til energiltak i bygg i 2027.

Lokal digital infrastruktur

NITO har lenge etterlyst en opptrapping av satsingen på digital infrastruktur. Langtidsplanen for sivil beredskap (LTP) er et positivt signal, men det haster med å omsette planen til handling. I lys av økende ekstremvær, hybrid krigføring og et skjerpet trusselbilde mot samfunnskritiske tjenester, mener vi at planen er akutt underfinansiert. Norge har forpliktet seg til å bruke 1,5 prosent av BNP på sivile tiltak som styrker totalforsvaret. En større andel bør gå til å sikre den digitale grunnmuren. Digital infrastruktur trenger fysisk infrastruktur, og denne må være på plass for å sikre kritiske samfunnsfunksjoner i kommunene.

NITO ber om at:

- Kommuneøkonomien styrkes slik at investeringer i kritisk digital, fysisk infrastruktur kan prioriteres. Kommunene er førstelinjen i lokal beredskap og må ha ressurser til å møte krisene som kommer.

Med vennlig hilsen

Kjetil Lein (sign.)
President

Safina de Klerk (sign.)
Visepresident

Brevet er godkjent elektronisk i NITO og er derfor uten signatur